

Jāizveido mehānisms izglītības eksporta veicināšanai

Pēc incidenta ar Kamerūnas jauniešiem, kuri vēlējas studēt Latvijā un bija jau uzņēmti Rīgas Tehniskajā universitātē (RTU), taču saņēma Latvijas vīzu atteikumu no Latvijas vēstniecības Maskavā, RTU vērš sabiedrības uzmanību un aicina atbildīgās institūcijas sadarboties efektīva mehānisma izveidei, kas veicinātu Latvijas augstākās izglītības eksportu.

Kā informēja RTU Ārzemju studentu departamenta direktors **Igors Tipāns**, Kamerūnas studenti bija tiesīgi pretendēt uz studijām RTU, jo viņu izglītības dokumenti saskaņā ar Akadēmiskās informācijas centra atzinumu bija atbilstoši, lai sāktu studijas Latvijā. Izglītības dokumenti bija attiecīgi legalizēti Kamerūnas un Latvijas konsulārajās iestādēs.

RTU ir iebildumi pret Latvijas vēstniecības Maskavā konsulāro darbinieku rīcību attiecībā uz Kamerūnas pilsoņiem. Pēc RTU rīcībā esošās informācijas, sešiem no deviņiem Kamerūnas pilsoņiem vīzu intervijas netika veiktas, lai gan vīzu intervija, kā to vairākkārt ir uzsvērušas Latvijas konsulārās amatpersonas, ir viena no būtiskākajām procedūrām, lai tiktu pieņemts lēmums par vīzas piešķiršanu vai noraidījumu.

Tāpat Kamerūnas studenti netika informēti par vīzas atteikuma faktu, jo, pēc jauniešu sniegtās informācijas, studentiem pasēs izsniedza nevis vēstniecības konsulārais darbinieks, bet gan vēstniecības apsargs, kurš nerunāja angļiski.

Komentēt vīzas atteikuma faktu nav RTU kompetencē, taču RTU vērš uzmanību uz Latvijas konsulāro dienestu darbu un aicina konsulāro dienestu darbiniekus ievērot Eiropas Savienības vispārpieņemtās normas vīzu jautājumu izskatīšanā.

I. Tipāns atzīst, ka, neraugoties uz aktīvajām diskusijām par Latvijas augstākās izglītības eksporta nepieciešamību, Latvijā nav radīts normāls mehānisms, lai to valstu studenti, kurās nav Latvijas pārstāvniecību, varētu iebraukt Latvijā un sākt studijas.

"Sadarbojoties Ārlietu ministrijai (ĀM), Iekšlietu ministrijai, Izglītības un zinātnes ministrijai un ieinteresētajām augstskolām, šāds mehānisms ir nekavējoties jārada," uzsver Tipāns.

Kamerūnas iedzīvotāji dokumentus inženierzinātņu studijām RTU sākuši kārtot pirms astoņiem mēnešiem. Kad jaunieši saņēma RTU apliecinājumu par uzņemšanu augstskolā, kā arī Latvijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes atļauju iebraukt un uzturēties valstī, kamerūnieši devās uz Latvijas vēstniecību Maskavā, lai saņemtu vīzas iebraukšanai Latvijā. Tomēr vīzas jauniešiem netika izsniegtas, kā arī netika sniegti paskaidrojumi par vīzu atteikumu.

Savukārt ĀM uzskata, ka lēmums par vīzu atteikumu studēt gribošiem Kamerūnas iedzīvotājiem pieņemts "visaugstākajā mērā atbildīgi un pamatoti".

ĀM atgādina, ka tai nav pienākuma izskaidrot sava lēmuma iemeslus. ĀM norāda, ka konsulārā dienesta uzdevums, izskatot vīzu pieteikumus, ir nodrošināt "vispusīgu un objektīvu apstākļu izvērtēšanu, lai konstatētu, vai vīzu pieprasīto personu deklarētie iecelšanas mērķi atbilst patiesajiem".

Tāpat ministrija skaidro, ka vīzu režīma mērķis ir ierobežot nelegālās imigrācijas riskus, tādēļ Šengenas normatīvi paredz, ka vīzu pieprasītājiem vismaz vienu reizi vīzas pieprasīšanas procesā, proti, vēl pirms robežas šķērsošanas, ir jāierodas personīgi tajā diplomātiskajā vai konsulārajā pārstāvniecībā, kas izskata vīzas pieprasījumu. Turklāt īpaši stingri šis princips tiek piemērots attiecībā uz to valstu pilsoņiem, kas rada pastiprinātu terorisma vai nelegālās migrācijas risku.

"Latvija, atrodoties Šengenas telpā, ir atbildīga ne vien par savām robežām, bet arī par partnervalstu drošību," uzsver ĀM.

ĀM apliecina, ka tā visdažādākajos līmeņos un sadarbības forumos uztur regulāru sadarbību gan ar Latvijas augstskolām, kuras nodarbojas ar studentu piesaisti no ārvalstīm, gan ar citām valsts iestādēm, kuru kompetencē ir migrācijas jautājumu risināšana.

LETA INFORMĀCIJA